

SPORAZUM**med Evropsko unijo na eni strani in vlado Ferskih otokov na drugi strani o sodelovanju Ferskih otokov v programih Unije**

Evropska unija (v nadaljnjem besedilu: Unija)

na eni strani

in

vlada Ferskih otokov (v nadaljnjem besedilu: Ferski otoki)

na drugi strani,

v nadaljnjem besedilu skupaj „pogodbenici“, STA SE –

OB UPOŠTEVANJU želje Ferskih otokov, da se pridružijo najrazličnejšim programom in dejavnostim Unije;

OB UPOŠTEVANJU, da Ferski otoki sklenejo ta sporazum v imenu Kraljevine Danske na podlagi Zakona o sklepanju sporazumov v okviru mednarodnega prava s strani vlade Ferskih otokov;

V ŽELJI, da bi vzpostavili trajen okvir za sodelovanje med pogodbenicama z jasnimi in natančnimi pogoji za sodelovanje Ferskih otokov v programih in dejavnostih Unije ter mehanizem za olajšanje vzpostavitve takega sodelovanja v posameznih programih ali dejavnostih Unije;

OB UPOŠTEVANJU zlasti želje Ferskih otokov, da bi dodatno okrepili odnose z Unijo na področjih v svoji pristojnosti, med drugim na področjih sodelovanja pri raziskavah in inovacijah ter izobraževanja, usposabljanja, mladine, kulture in športa; OB UPOŠTEVANJU skupnih ciljev, vrednot in tesne povezanosti pogodbenic na področju raziskav in inovacij, ki so bili vzpostavljeni v preteklosti v sporazumih o pridružitvi Ferskih otokov h zaporednim okvirnim programom za raziskave in inovacije ⁽¹⁾, in ob prepoznavanju skupne želje pogodbenic po nadaljnjem razvoju, krepitvi ter spodbujanju in razširjanju njihovih odnosov in sodelovanja; KER je bil okvirni program Unije za raziskave in inovacije Obzorje Evropa (v nadaljnjem besedilu: program Obzorje Evropa) vzpostavljen z Uredbo (EU) 2021/695 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽²⁾;

OB UPOŠTEVANJU prizadevanj Unije, da bi prevzela vodilno vlogo in se povezala z mednarodnimi partnerji, da bi skupaj obravnavali globalne izzive v skladu z akcijskim načrtom za ljudi, planet in blaginjo Združenih narodov z naslovom „Spreminjamo naš svet: agenda za trajnostni razvoj do leta 2030“, ter ob priznavanju, da so raziskave in inovacije ključni dejavniki ter nujna orodja za trajnostno rast na podlagi inovacij ter za gospodarsko konkurenčnost in privlačnost;

OB PRIZNAVANJU splošnih načel iz Uredbe (EU) 2021/695;

OB PRIZNAVANJU ciljev prenovljenega evropskega raziskovalnega prostora za oblikovanje skupnega znanstvenega in tehnološkega prostora, ustvarjanje enotnega trga za raziskave in inovacije, podpiranje in lajšanje sodelovanja med organizacijami na področju raziskav in inovacij, vključno z univerzami, ter izmenjave dobrih praks in privlačnih raziskovalnih poklicnih poti, lajšanje čezmejne in medsektorske mobilnosti raziskovalcev, spodbujanje prostega pretoka znanstvenega znanja in inovacij, spodbujanje spoštovanja akademske svobode in svobode znanstvenega raziskovanja, podpiranje znanstveno-izobraževalnih in komunikacijskih dejavnosti ter spodbujanje konkurenčnosti in privlačnosti sodelujočih gospodarstev ter tega, da so države, pridružene programu Obzorje Evropa, ključne potencialne partnerice v tem prizadevanju;

S POUČENOM NA vlogi evropskih partnerstev, ki obravnavajo nekatere najbolj pereče evropske izzive s pomočjo usklajenih raziskovalnih in inovacijskih pobud, ki pomembno prispevajo k prednostnim nalogam Unije na področju raziskav in inovacij, za katere sta potrebni kritična masa in dolgoročna vizija, ter pomenu sodelovanja pridruženih držav v navedenih evropskih partnerstvih;

⁽¹⁾ Sporazum med Evropsko unijo in Vlado Ferskih otokov o znanstvenem in tehnološkem sodelovanju (UL EU L 245, 17.9.2010, str. 2) ter Sporazum o znanstvenem in tehnološkem sodelovanju med Evropsko unijo in Ferskimi otoki, ki Ferske otoke pridružuje k okvirnemu programu za raziskave in inovacije (2014–2020) – Obzorje 2020 (UL EU L 35, 11.2.2015, str. 3).

⁽²⁾ Uredba (EU) 2021/695 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa, določiti pravil za sodelovanje in razširjanje rezultatov ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1290/2013 in (EU) št. 1291/2013 (UL EU L 170, 12.5.2021, str. 1).

OB PRIZADEVANJU za vzpostavitev obojestransko koristnih pogojev, ki bi omogočali ustvarjanje dostojnih delovnih mest, krepitev inovacijskih ekosistemov pogodbenic in podporo tem ekosistemom z zagotavljanjem pomoči podjetjem pri inovacijah in širitvi na trgih pogodbenic ter lažjanje sprejemanja in uvajanja inovacij ter dostopa do njih, vključno z dejavnostmi za krepitev zmogljivosti;

OB PRIZNAVANJU, da bi morale vzajemno sodelovanje pogodbenic v raziskovalnih in inovacijskih programih druge pogodbenice zagotavljati vzajemne koristi, ob upoštevanju, da si pogodbenici pridržujeta pravico do omejitve ali pogojevanja sodelovanja v svojih raziskovalnih in inovacijskih programih, zlasti za ukrepe, povezane z njunimi strateškimi sredstvi, interesi, avtonomijo ali varnostjo –

DOGOVORILI O NASLEDNJEM:

Člen 1

Predmet urejanja

Ta sporazum (v nadaljnjem besedilu: Sporazum) določa pravila, ki se uporabljajo za sodelovanje Ferskih otokov v katerem koli programu ali dejavnosti Unije.

Člen 2

Opredelitev pojmov

V tem sporazumu se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (a) „temeljni akt“ pomeni:
 - (i) pravni akt ene ali več institucij Unije o vzpostavitvi programa, ki ni priporočilo ali mnenje in ki določa pravno podlago za ukrep in za izvrševanje ustreznih odhodkov, predvidenih v proračunu Unije, ali proračunskih jamstev ali finančne pomoči, ki se krije iz proračuna Unije, vključno s kakršnimi koli spremembami in s kakršnimi koli zadevnimi akti institucije Unije, ki ga dopolnjujejo ali izvajajo, razen tistih o sprejemanju delovnih programov, ali
 - (ii) pravni akt ene ali več institucij Unije, ki ni priporočilo ali mnenje in s katerim se vzpostavi dejavnost, ki se financira iz proračuna Unije, z izjemo programov, vključno s kakršnimi koli spremembami in s kakršnimi koli zadevnimi akti institucije Unije, ki ga dopolnjujejo ali izvajajo, razen tistih o sprejemanju delovnih programov;
- (b) „sporazumi o financiranju“ pomeni sporazume v zvezi s programi in dejavnostmi Unije iz protokolov k temu sporazumu, v katerih sodelujejo Ferski otoki, o izvrševanju finančnih sredstev Unije, kot so sporazumi o dodelitvi nepovratnih sredstev, sporazumi o prispevkih, okvirni sporazumi o finančnem partnerstvu, sporazumi o financiranju in sporazumi o jamstvu;
- (c) „druga pravila v zvezi z izvajanjem programov in dejavnosti Unije“ pomeni pravila iz Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta ^(?) (v nadaljnjem besedilu: finančna uredba), ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, delovni program ali razpise oziroma druge postopke dodeljevanja Unije;
- (d) „postopek dodeljevanja Unije“ pomeni postopek za dodeljevanje finančnih sredstev Unije, ki ga začne Unija ali osebe ali subjekti, pooblaščenici za izvrševanje finančnih sredstev Unije;
- (e) „subjekt s Ferskih otokov“ pomeni katero koli vrsto subjekta (fizično osebo, pravno osebo ali drug subjekt), ki lahko sodeluje v dejavnostih programa ali dejavnosti Unije v skladu z zadevnim temeljnim aktom in ima stalno prebivališče ali sedež na Ferskih otokih.

Člen 3

Vzpostavitev sodelovanja

1. Ferski otoki lahko sodelujejo v programih ali dejavnostih Unije oziroma, v izjemnih primerih, njihovih delih, ki so v skladu s temeljnimi akti odprti za sodelovanje Ferskih otokov in so zajeti s protokoli k temu sporazumu, ter prispevajo k njim.

^(?) Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (UL L 193, 30.7.2018, str. 1).

2. Posebni pogoji sodelovanja Ferskih otokov v okvirnem programu za raziskave in inovacije (2021–2027) so določeni v Protokolu o pridružitvi Ferskih otokov Obzorju Evropa - okvirnemu programu za raziskave in inovacije (2021–2027). Ne glede na člen 15(7) tega sporazuma lahko skupni odbor, ustanovljen na podlagi tega sporazuma, spremeni navedeni Protokol.
3. Ne glede na člen 15(7) tega sporazuma se posebni pogoji sodelovanja Ferskih otokov v katerem koli drugem programu ali dejavnosti Unije določijo v dodatnih protokolih k temu sporazumu, ki jih sprejme in spremeni skupni odbor, ustanovljen na podlagi tega sporazuma.
4. V protokolih k temu sporazumu se:
 - (a) opredelijo programi ali dejavnosti Unije oziroma, v izjemnih primerih, njihove dele, v katerih bodo sodelovali Ferski otoki;
 - (b) določi trajanje sodelovanja, ki se nanaša na obdobje, v katerem lahko Ferski otoki in subjekti s Ferskih otokov zaprosijo za financiranje Unije ali se lahko pooblastijo za izvrševanje finančnih sredstev Unije;
 - (c) določijo posebni pogoji sodelovanja Ferskih otokov in subjektov s Ferskih otokov, vključno s posebnimi podrobnimi ureditvami za izvajanje finančnih pogojev, kot so opredeljeni v členih 6 in 7 tega sporazuma, posebnimi podrobnimi ureditvami mehanizma popravka, kot je opredeljen v členu 8 tega sporazuma, in pogoji sodelovanja v strukturah, vzpostavljenih za izvajanje navedenih programov ali dejavnosti Unije. Ti pogoji so skladni s tem sporazumom ter temeljnimi akti in akti ene ali več institucij Unije, s katerimi se vzpostavljajo takšne strukture;
 - (d) po potrebi določi znesek prispevka Ferskih otokov za program Unije, ki se izvaja s finančnim instrumentom ali proračunskim jamstvom.

Člen 4

Skladnost s pravili programa ali dejavnosti

1. Ferski otoki sodelujejo v programih ali dejavnostih Unije oziroma njihovih delih, zajetih s protokoli k temu sporazumu, v skladu s pogoji, določenimi v tem sporazumu in protokolih k temu sporazumu ter temeljnih aktih in drugih pravilih, ki se nanašajo na izvajanje programov in dejavnosti Unije.
2. Pogoji iz odstavka 1 vključujejo:
 - (a) upravičenost subjektov s Ferskih otokov in vse druge pogoje za upravičenost v zvezi s Ferskimi otoki, zlasti glede izvora, kraja dejavnosti ali državljanstva;
 - (b) pogoje, ki se uporabljajo za predložitev, oceno in izbiro vlog ter za izvajanje ukrepov s strani upravičenih subjektov s Ferskih otokov.
3. Pogoji iz odstavka 2, točka (b), so enakovredni pogojem, ki se uporabljajo za upravičene subjekte iz držav članic, vključno s spoštovanjem omejevalnih ukrepov Unije ⁽⁴⁾, razen če s pogoji iz odstavka 1 ni določeno drugače.

Člen 5

Sodelovanje Ferskih otokov pri upravljanju programov ali dejavnosti Unije

1. Predstavniki ali strokovnjaki iz Ferskih otokov ali strokovnjaki, ki jih imenujejo Ferski otoki, lahko sodelujejo kot opazovalci v odborih, srečanju strokovnih skupin ali drugih podobnih srečanjih, razen če se ta nanašajo na točke, rezervirane samo za države članice, ali so v zvezi s programom ali dejavnostjo Unije, pri katerem oziroma v kateri Ferski otoki ne sodelujejo, in pod pogojem, da so to odbori, srečanja strokovnih skupin ali druga podobna srečanja, na katerih sodelujejo predstavniki ali strokovnjaki držav članic ali strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, ter ki pomagajo Evropski komisiji pri izvajanju in upravljanju programov ali dejavnosti Unije ali njihovih delov, pri katerih sodelujejo Ferski otoki v skladu s členom 3, ali ki jih ustanovi Evropska komisija glede izvrševanja prava Unije v zvezi s temi programi ali dejavnostmi ali njihovimi deli. Predstavniki ali strokovnjaki Ferskih otokov ali strokovnjaki, ki jih imenujejo Ferski otoki, pri glasovanju niso prisotni. Ferski otoki so obveščeni o rezultatu glasovanja.

⁽⁴⁾ Omejevalni ukrepi Unije so omejevalni ukrepi, sprejeti v skladu s Pogodbo o Evropski uniji ali Pogodbo o delovanju Evropske unije.

2. Kadar strokovnjaki ali ocenjevalci niso imenovani na podlagi državljanstva, državljanstvo ni razlog za izključitev strokovnjakov in ocenjevalcev s Ferskih otokov.
3. V skladu s pogoji iz odstavka 1 za udeležbo predstavnikov Ferskih otokov na srečanjih iz odstavka 1 veljajo ista pravila in postopki, kot se uporabljajo za predstavnike držav članic, zlasti v zvezi s pravico do besede, prejetjem informacij in dokumentacije, razen če se to nanaša na točke, rezervirane samo za države članice, ali v zvezi s programom ali dejavnostjo, pri katerem oziroma kateri Ferski otoki ne sodelujejo, ter povračilom potnih stroškov in dnevnic.
4. V protokolih k temu sporazumu se lahko opredelijo nadaljnje podrobne ureditve udeležbe strokovnjakov ter sodelovanja Ferskih otokov v upravnih odborih in strukturah, ustanovljenih za namene izvajanja programov ali dejavnosti Unije, kot so opredeljeni v zadevnem protokolu.

Člen 6

Finančni pogoji

1. Sodelovanje Ferskih otokov ali subjektov s Ferskih otokov v programih ali dejavnostih Unije oziroma njihovih delih je pogojeno s tem, da Ferski otoki finančno prispevajo k ustreznemu financiranju v okviru proračuna Unije.
2. Finančni prispevek je v obliki vsote:
 - (a) pristojbine za sodelovanje in
 - (b) operativnega prispevka.
3. Finančni prispevek je v obliki letnega plačila v enem ali več obrokih.
4. Brez poseganja v odstavek 8 tega člena in člen 7 znaša pristojbina za sodelovanje 4 % letnega operativnega prispevka in se ne prilagaja za nazaj. Od leta 2028 lahko skupni odbor spremeni pristojbino za sodelovanje.
5. Operativni prispevek krije odhodke za poslovanje in podporo ter je dodatek, tako v odobritvah za prevzem obveznosti kot v odobritvah plačil, k zneskom, ki so bili vneseni v proračun Unije, ki je bil dokončno sprejet za programe ali dejavnosti oziroma, v izjemnih primerih, njihove dele, po potrebi povečanim za zunanje namenske prejemke, ki ne izhajajo iz finančnih prispevkov drugih donatorjev za programe in dejavnosti Unije, zajete s posameznimi protokoli k temu sporazumu.
6. Začetni operativni prispevek temelji na razdelitvenem ključu za prispevke, opredeljenem kot razmerje med bruto domačim proizvodom (BDP) Ferskih otokov po tržnih cenah in BDP Unije po tržnih cenah. BDP po tržnih cenah, ki se uporabita, določi posebna služba Evropske komisije na podlagi najnovejših statističnih podatkov, ki so na voljo za izračune proračuna v letu pred letom, ko zapade letno plačilo. Z odstopanjem od tega pravila, začetni operativni prispevek za leto 2021 temelji na BDP leta 2019 po tržnih cenah. Prilagoditve tega razdelitvenega ključa za prispevke se lahko določijo v zadevnih protokolih k temu sporazumu.
7. Operativni prispevek temelji na uporabi razdelitvenega ključa za prispevke za prvotne odobritve za prevzem obveznosti, ki se povečajo, kot je opisano v odstavku 5, vnesene v proračun Unije, ki je dokončno sprejet za leto, ki se uporablja za financiranje programov ali dejavnosti Unije oziroma, v izjemnih primerih, njihovih delov, v katerih sodelujejo Ferski otoki.
8. Pristojbina za sodelovanje iz odstavka 2 v obdobju 2021–2027 znaša:
 - 2021: 0,5 %;
 - 2022: 1 %;
 - 2023: 1,5 %;
 - 2024: 2 %;
 - 2025: 2,5 %;
 - 2026: 3 %;
 - 2027: 4 %.

9. Unija Ferskim otokom na zahtevo zagotovi informacije v zvezi z njihovo finančno udeležbo, ki so vključene v proračunske in računovodske informacije ter informacije v zvezi s smotrnostjo in ocenjevanjem, predložene organom Unije, pristojnim za proračun in razrešnico, v zvezi s programi in dejavnostmi Unije, v katerih sodelujejo Ferski otoki. Te informacije se zagotovijo ob ustreznem upoštevanju pravil Unije in Ferskih otokov o zaupnosti in varstvu podatkov ter ne posegajo v informacije, do katerih so Ferski otoki upravičeni v skladu s členom 10.
10. Vsi prispevki Ferskih otokov ali plačila s strani Unije in izračun dolgovanih zneskov ali zneskov, ki jih je treba prejeti, se izvršijo v eurih.
11. Podrobne določbe za izvajanje tega člena so določene v zadevnih protokolih.

Člen 7

Programi in dejavnosti, za katere se uporablja mehanizem prilagoditve

1. Če je tako določeno v zadevnem protokolu k temu sporazumu, se lahko operativni prispevek programa ali dejavnosti oziroma delov programa ali dejavnosti za leto N v enem ali več naslednjih letih prilagodi navzgor ali navzdol na podlagi proračunskih obveznosti, prevzetih za odobritve za prevzem obveznosti v navedenem letu, njihovega izvrševanja prek pravnih obveznosti in njihove sprostitev.
2. Prva prilagoditev se izvede v letu N + 1, ko se začetni prispevek prilagodi navzgor ali navzdol za razliko med začetnim prispevkom in prilagojenim prispevkom, ki se izračuna z uporabo razdelitvenega ključa za prispevke iz leta N in prilagodi na podlagi uporabe koeficienta, če tako določa zadevni protokol k temu sporazumu, za vsoto:
 - (a) zneska proračunskih obveznosti, prevzetih za odobritve za prevzem obveznosti, odobrene v letu N v okviru sprejetega proračuna Unije, in za odobritve za prevzem obveznosti, ki ustrezajo sproščenim obveznostim, ki so spet na voljo, ter
 - (b) vseh odobritev iz zunanjih namenskih prejemkov, ki ne izhajajo iz finančnih prispevkov drugih donatorjev za programe in dejavnosti Unije, zajete v vsakem zadevnem protokolu k temu sporazumu, in ki so bili na voljo ob koncu leta N.
3. Vsako naslednje leto, dokler niso plačane ali sproščene vse proračunske obveznosti, financirane v okviru odobritev za prevzem obveznosti, ki izhajajo iz leta N, in najpozneje tri leta po koncu programa ali po koncu večletnega finančnega okvira, ki ustreza letu N, pri čemer se upošteva zgodnejši datum, Unija izračuna prilagoditev prispevka iz leta N, tako da prispevek Ferskih otokov zmanjša za znesek, ki ga pridobi z uporabo razdelitvenega ključa iz leta N in prilagodi, če to določa zadevni protokol k temu sporazumu, za sproščene obveznosti, ki se vsako leto sprostijo iz obveznosti iz leta N, ki se financirajo iz proračuna Unije, ali iz sproščenih obveznosti, ki so spet na voljo.
4. Če se odobritve iz zunanjih namenskih prejemkov, ki ne izhajajo iz finančnih prispevkov drugih donatorjev za programe in dejavnosti Unije, zajete v vsakem zadevnem protokolu k temu sporazumu, razveljavijo, se prispevek Ferskih otokov za zadevni program ali dejavnost Unije oziroma za dele programa ali dejavnosti zmanjša za znesek, pridobljen z uporabo razdelitvenega ključa iz leta N za razveljavljeni znesek, ki se prilagodi, če to določa zadevni protokol.

Člen 8

Programi in dejavnosti Unije, za katere se uporablja mehanizem samodejnega popravka

1. Mehanizem samodejnega popravka se uporablja za tiste programe ali dejavnosti Unije oziroma njihove dele, kadar je v zadevnem protokolu k temu sporazumu določena njegova uporaba. Uporaba tega mehanizma samodejnega popravka je lahko omejena na dele programa ali dejavnosti Unije iz zadevnega protokola, ki se izvajajo z nepovratnimi sredstvi, za katere so organizirani konkurenčni razpisi. Podrobna pravila za opredelitev delov programa ali dejavnosti Unije, za katere se ali se ne uporablja mehanizem samodejnega popravka, se lahko določijo v zadevnem protokolu.
2. Znesek samodejnega popravka za program ali dejavnost Unije oziroma dele programa ali dejavnosti je razlika med začetnimi zneski pravnih obveznosti, ki so bile dejansko prevzete s Ferskimi otoki ali subjekti s Ferskih otokov, ki se financirajo iz odobritev za prevzem obveznosti zadevnega leta, in ustreznim operativnim prispevkom, ki ga plačajo Ferski otoki, kakor je bil prilagojen v skladu s členom 7, brez odhodkov za podporo, ki zajemajo isto obdobje.

3. Podrobna pravila za določitev ustreznih zneskov pravnih obveznosti iz odstavka 2, tudi v primeru konzorcijev, ter za izračun samodejnega popravka se lahko določijo v zadevnem protokolu k temu sporazumu.

Člen 9

Pregledi in revizije

1. Unija ima pravico, da v skladu z akti ene ali več institucij ali organov Unije, ki se uporabljajo, ter ustreznimi sporazumi in/ali pogodbami izvaja tehnične, znanstvene, finančne ali druge vrste pregledov in revizij v prostorih vseh fizičnih oseb s stalnim prebivališčem na Ferskih otokih ali pravnih oseb s sedežem na Ferskih otokih, ki prejemajo finančna sredstva Unije, ter vseh tretjih oseb, ki sodelujejo pri izvrševanju finančnih sredstev Unije, s stalnim prebivališčem ali sedežem na Ferskih otokih. Takšne preglede in revizije lahko izvajajo uslužbenci institucij, organov, uradov in agencij Unije, zlasti Evropske komisije in Evropskega računskega sodišča, ali druge osebe, ki jih pooblasti Evropska komisija v skladu s pravom Unije.

2. Uslužbenci institucij, organov, uradov in agencij Unije, zlasti Evropske komisije in Evropskega računskega sodišča, ter druge osebe, ki jih pooblasti Evropska komisija, imajo ustrezen dostop do lokacij, del in dokumentov (v elektronski in papirni obliki) ter vseh informacij, ki jih potrebujejo za izvedbo takih revizij, vključno s pravico do pridobivanja fizičnih/elektronskih izvodov in izvlečkov vseh dokumentov ali vsebine vseh nosilcev podatkov, ki jih poseduje fizična ali pravna oseba ali tretja oseba, ki je predmet revizije.

3. Ferski otoki uslužbencem Unije in drugim osebam iz odstavka 2 ne preprečujejo ali posebej ovirajo pravice do vstopa na Ferske otoke in pravice dostopa do prostorov za namene izvajanja njihovih nalog iz tega člena.

4. Pregledi in revizije se lahko izvajajo tudi počasni prekinitvi uporabe protokola k temu sporazumu v skladu s členom 15(4) Sporazuma, prenehanjučasne uporabe tega sporazuma ali njegovi odpovedi, in sicer v skladu s pogoji iz aktov ene ali več institucij ali organov Unije, ki se uporabljajo, ter v skladu z ustreznimi sporazumi in/ali pogodbami v zvezi s katero koli pravno obveznostjo za izvrševanje proračuna Unije, ki jo je Unija prevzela pred datumom, ko začne veljati časna prekinitve uporabe ustreznega protokola, prenehanječasne uporabe tega sporazuma ali njegova odpoved.

Člen 10

Boj proti nepravilnostim, goljufijam in drugim kaznivim dejanjem, ki škodijo finančnim interesom Unije

1. Evropska komisija in Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) sta pooblaščenata za izvajanje upravnih preiskav na ozemlju Ferskih otokov, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem. Navedene preiskave se izvajajo v skladu s pogoji, določenimi z akti ene ali več institucij Unije, ki se uporabljajo.

2. Pristojni organi Ferskih otokov v razumnem roku obvestijo Evropsko komisijo ali urad OLAF o vsakem dejstvu ali sumu, o katerem so obveščeni v zvezi z nepravilnostjo, goljufijo ali drugo nezakonito dejavnostjo, ki škodi finančnim interesom Unije.

3. Pregledi in inšpekcije na kraju samem se lahko izvajajo v prostorih vseh fizičnih oseb s stalnim prebivališčem na Ferskih otokih ali pravnih subjektov s sedežem na Ferskih otokih, ki prejemajo finančna sredstva Unije, ter vseh tretjih oseb, ki sodelujejo pri izvrševanju finančnih sredstev Unije, s stalnim prebivališčem ali sedežem na Ferskih otokih.
4. Preglede in inšpekcije na kraju samem pripravi in izvaja Evropska komisija ali urad OLAF v tesnem sodelovanju s pristojnim organom Ferskih otokov, ki ga imenujejo Ferski otoki. Imenovani organ je pravočasno vnaprej obveščen o predmetu, namenu in pravni podlagi pregledov in inšpekcij, da lahko zagotovi pomoč. V ta namen lahko uradniki pristojnih organov Ferskih otokov sodelujejo pri pregledih in inšpekcijah na kraju samem.
5. Na zahtevo pristojnih organov Ferskih otokov se lahko pregledi in inšpekcije na kraju samem izvajajo skupaj z Evropsko komisijo ali uradom OLAF.
6. Uslužbenci Evropske komisije in osebje urada OLAF imajo dostop do vseh informacij in dokumentacije, vključno z računalniškimi podatki, o zadevnih operacijah, ki jih potrebujejo za pravilno izvedbo pregledov in inšpekcij na kraju samem. Zlasti lahko kopirajo ustrezne dokumente.
7. Kadar oseba, subjekt ali druga tretja oseba nasprotuje pregledu ali inšpekciji na kraju samem, pristojni organi Ferskih otokov v skladu z nacionalnimi zakoni in predpisi Evropski komisiji ali uradu OLAF nudijo potrebno pomoč za izpolnjevanje njunih dolžnosti izvajanja pregleda ali inšpekcije na kraju samem. Pomoč vključuje sprejetje ustreznih previdnostnih ukrepov v skladu z nacionalnim pravom, zlasti za zaščito dokazov.
8. Evropska komisija ali urad OLAF pristojne organe Ferskih otokov obvesti o rezultatih takih pregledov in inšpekcij. Evropska komisija ali urad OLAF zlasti v najkrajšem možnem času obvesti pristojni organ Ferskih otokov o vsakem dejstvu ali sumu glede nepravilnosti, ki jih odkrije pri pregledu ali inšpekciji na kraju samem.
9. Evropska komisija lahko brez poseganja v uporabo kazenskega prava Ferskih otokov fizičnim osebam s stalnim prebivališčem na Ferskih otokovih ali pravnim osebam, ki imajo tam sedež ki sodelujejo pri izvajanju programa ali dejavnosti Unije, naloži upravne ukrepe in kazni v skladu s pravom Unije.
10. Za pravilno izvajanje tega člena si Evropska komisija ali urad OLAF in pristojni organi Ferskih otokov redno izmenjujejo informacije in se na zahtevo ene od pogodbenic posvetujejo drug z drugim.
11. Da bi Ferski otoki olajšali učinkovito sodelovanje in izmenjavo informacij z uradom OLAF, določijo kontaktno točko.
12. Evropska komisija ali urad OLAF in pristojni organi Ferskih otokov si izmenjujejo informacije ob ustreznem upoštevanju zahtev glede zaupnosti. Osebni podatki, vključeni v izmenjavo informacij, se varujejo v skladu z veljavnimi pravili.
13. Pristojni organi Ferskih otokov sodelujejo z Evropskim javnim tožilstvom ter mu tako omogočijo izpolnjevanje dolžnosti preiskovanja, pregona in obtožbe storilcev kaznivih dejanj in udeležencev pri kaznivih dejanjih, ki škodijo finančnim interesom Unije, v skladu s pravom, ki se uporablja.

Člen 11

Spremembe členov 9 in 10

Skupni odbor lahko na podlagi tega sporazumom spremeni člena 9 in 10 tega sporazuma, zlasti da bi se upoštevale spremembe aktov ene ali več institucij Unije.

Člen 12

Izterjava in izvrševanje

1. Sklepi, ki jih sprejme Evropska komisija in ki nalagajo denarno obveznost pravnim ali fizičnim osebam, razen državam, v zvezi s kakršnimi koli zahtevki, ki izhajajo iz programov, dejavnosti, ukrepov ali projektov Unije, so izvršljivi na Ferskih otokih. Zadevnemu sklepu se priloži izvršilni nalog, pri čemer ni potrebna nobena druga formalnost razen overovitve verodostojnosti sklepa s strani nacionalnega organa, ki ga v ta namen imenuje vlada Ferskih otokov. Vlada Ferskih otokov Evropsko komisijo in Sodišče Evropske unije obvesti o nacionalnem organu, ki ga imenuje. V skladu s členom 13 ima Evropska komisija pravico, da o teh izvršljivih sklepih neposredno uradno obvesti osebe s stalnim prebivališčem na Ferskih otokih in pravne subjekte s sedežem na Ferskih otokih. Izvrševanje poteka v skladu s pravom in poslovnikom Ferskih otokov.
2. Sodbe in odločbe Sodišča Evropske unije, izdane na podlagi arbitražne klavzule iz pogodbe ali sporazuma v zvezi s programi, dejavnostmi, ukrepi ali projekti Unije, so na Ferskih otokih izvršljive na enak način kot sklepi Evropske komisije iz odstavka 1.
3. Sodišče Evropske unije je pristojno za preverjanje zakonitosti sklepa Evropske komisije iz odstavka 1 ter za začasno prekinitev njegovega izvrševanja. Vendar pa o pritožbah glede nepravilnosti v izvršilnem postopku odločajo sodišča Ferskih otokov.

Člen 13

Komuniciranje in izmenjava informacij

Institucije, organi, uradi in agencije Unije, ki sodelujejo pri izvajanju programov ali dejavnosti Unije oziroma pri nadzoru nad takimi programi ali dejavnostmi, imajo pravico, da neposredno komunicirajo, tudi prek sistemov za elektronsko izmenjavo, z vsemi fizičnimi osebami s stalnim prebivališčem na Ferskih otokih ali pravnimi subjekti s sedežem na Ferskih otokih, ki prejemajo finančna sredstva Unije, in vsemi tretjimi osebami, ki sodelujejo pri izvajanju financiranja Unije, s stalnim prebivališčem ali sedežem na Ferskih otokih. Take osebe, subjekti in tretje osebe lahko institucijam, organom, uradom in agencijam Unije neposredno predložijo vse ustrezne informacije in dokumentacijo, ki jih morajo predložiti na podlagi prava Unije, ki se uporablja za program ali dejavnost Unije, in na podlagi pogodb ali sporazumov o financiranju, sklenjenih za izvajanje navedenega programa ali dejavnosti.

Člen 14

Skupni odbor

1. Ustanovi se skupni odbor. Naloge skupnega odbora so med drugim:
 - (a) ocenjevanje, vrednotenje in pregled izvajanja tega sporazuma in njegovih protokolov, zlasti:
 - (i) sodelovanja in delovanja pravnih subjektov s Ferskih otokov v programih in dejavnostih Unije;
 - (ii) po potrebi stopnje (vzajemne) odprtosti za sodelovanje pravnih subjektov s sedežem v vsaki od pogodbenic v programih, projektih, ukrepih ali dejavnostih Unije druge pogodbenice oziroma njihovih delih;
 - (iii) izvajanja mehanizma finančnih prispevkov, po potrebi pa tudi mehanizma samodejnega popravka, ki se uporabljata za programe ali dejavnosti Unije, zajete s protokoli k temu sporazumu;
 - (iv) izmenjave informacij, vključno s proučitvijo vseh morebitnih vprašanj glede uporabe rezultatov, tudi pravic intelektualne lastnine, kadar je ustrezno;

- (b) na zahtevo katere koli pogodbenice razpravljanje o omejitvah, ki sta jih pogodbenici uporabili ali jih načrtujeta v zvezi z dostopom do njihovih zadevnih programov za raziskave in inovacije, zlasti za ukrepe, povezane z njihovimi strateškimi sredstvi, interesi, avtonomijo ali varnostjo;
 - (c) proučevanje načinov za izboljšanje in razvoj sodelovanja;
 - (d) skupno razpravljanje o prihodnjih usmeritvah in prednostnih nalogah politik v zvezi s programi ali dejavnostmi Unije, zajetimi v protokolih k temu sporazumu;
 - (e) izmenjava informacij, med drugim o novi zakonodaji, sklepih ali nacionalnih programih, ki so pomembni za izvajanje tega sporazuma in njegovih protokolov;
 - (f) sprejemanje protokolov k temu sporazumu o posebnih pogojih sodelovanja Ferskih otokov v programih ali dejavnostih Unije oziroma njihovih delih ali spreminjanje takih protokolov, kadar je potrebno;
 - (g) spreminjanje členov 9 in 10, zlasti za upoštevanje sprememb aktov sprejetih v eni ali večih institucijah Unije.
2. Odločitve skupnega odbora se sprejmejo na podlagi soglasja.
 3. Skupni odbor sestavljajo predstavniki Unije in Ferskih otokov. Skupni odbor sprejme svoj poslovnik.
 4. Skupni odbor se lahko odloči za ustanovitev *ad hoc* strokovne delovne skupine ali svetovalnega organa, ki lahko pomaga pri izvajanju tega sporazuma.
 5. Skupni odbor se sestane vsaj enkrat letno in na zahtevo katere koli pogodbenice, ko je to potrebno zaradi posebnih okoliščin. Sestanke izmenično organizirata in gostita Unija in Ferski otoki.
 6. Delo skupnega odbora poteka neprekinjeno z izmenjavo ustreznih informacij s katerim koli komunikacijskim sredstvom, zlasti v zvezi s sodelovanjem ali delovanjem subjektov s Ferskih otokov. Skupni odbor lahko svoje naloge zlasti izvaja pisno, kadar je to potrebno.

Člen 15

Končne določbe

1. Ta sporazum začne veljati na datum, ko pogodbenici druga drugo uradno obvestita o dokončanju svojih notranjih postopkov, potrebnih za ta namen. Uporablja se retroaktivno od 1. januarja 2021.
2. Pogodbenici lahko ta sporazum uporabljata začasno v skladu s svojimi zadevnimi notranjimi postopki in zakonodajo. Začasna uporaba se začne na datum, ko pogodbenici druga drugo uradno obvestita o dokončanju svojih notranjih postopkov, potrebnih za ta namen.
3. Če Ferski otoki Unijo, uradno obvestijo, da ne bodo dokončali svojih notranjih postopkov, potrebnih za začetek veljavnosti tega sporazuma, se ta sporazum preneha začasno uporabljati na datum, ko Unija prejme navedeno uradno obvestilo, kar za namene tega sporazuma pomeni datum prenehanja.

Odločitve skupnega odbora se prenehajo uporabljati na isti datum.

4. Unija lahko začasno prekine uporabo ustreznega protokola k temu sporazumu v primeru neplačila dela ali celotnega finančnega prispevka, ki ga Ferski otoki dolgujejo v okviru zadevnega programa ali dejavnosti Unije.

Evropska komisija v primeru neplačila, ki lahko pomembno ogrozi izvajanje in upravljanje ustreznega programa ali dejavnosti Unije, pošlje uradni opomin. Če se plačilo ne izvede v 20 delovnih dneh po prejemu uradnega opomina, Unija Ferske otoke uradno obvesti o začasni prekinitvi uporabe ustreznega protokola, ki začne veljati 15 dni po datumu, ko Ferski otoki prejmejo navedeno uradno obvestilo.

V primeru da se uporaba protokola začasno prekine, subjekti s Ferskih otokov ne bodo upravičeni do sodelovanja v postopkih dodeljevanja Unije, ki še niso bili zaključeni takrat, ko je začela veljati začasna prekinitiv. Postopek dodeljevanja Unije se šteje za zaključenega, ko so bile na podlagi takšnega postopka prevzete pravne obveznosti.

Začasna prekinitiv ne vpliva na pravne obveznosti, prevzete s subjekti s Ferskih otokov na podlagi ustreznega programa ali dejavnosti Unije pred začetkom veljavnosti začasne prekinitve. Ustrezni protokol se še naprej uporablja za takšne pravne obveznosti.

Ko Unija prejme celotni znesek dolgovanege finančnega prispevka, o tem nemudoma uradno obvesti Ferske otoke. Po tem uradnem obvestilu se začasna prekinitiv odpravi s takojšnjim učinkom veljavnosti.

Subjekti s Ferskih otokov so z dnem, ko je bila odprava začasna prekinitiv odpravljena, znova upravičeni do sodelovanja v postopkih dodeljevanja Unije v okviru ustreznega programa ali dejavnosti Unije, ki se začnejo po tem datumu, ter v postopkih dodeljevanja Unije, ki so se začeli pred tem datumom, vendar rok za oddajo predlogov v teh postopkih še ni potekel.

5. Katera koli pogodbenica lahko ta sporazum kadar koli odpove s pisnim uradnim obvestilom drugi pogodbenici o nameri, da ga želi odpovedati. Ta sporazum se lahko odpove samo v celoti.

Odpoved začne veljati tri mesece po datumu, ko naslovnik prejme pisno uradno obvestilo. Datum začetka veljavnosti odpovedi je datum odpovedi za namene tega sporazuma.

6. Pogodbenici soglašata, da se v primeru prenehanja začasne uporabe Sporazuma v skladu z odstavkom 3 ali odpovedi Sporazuma v skladu z odstavkom 5:

- (a) projekti, ukrepi, dejavnosti ali njihovi deli, v zvezi s katerimi so bile pravne obveznosti prevzete med začasno uporabo in/ali po začetku veljavnosti tega sporazuma ter pred prenehanjem njegove uporabe ali njegovo odpovedjo, nadaljujejo do zaključka v skladu s pogoji iz tega sporazuma;
- (b) letni finančni prispevek za ustrezní program ali dejavnost Unije za leto N, v katerem se ta sporazum preneha začasno uporabljati ali odpove, plača v celoti v skladu s členom 6 in vsemi ustreznimi pravili iz zadevnih protokolov. Kadar se uporablja mehanizem prilagoditve, se operativni prispevek za ustrezní program ali dejavnost Unije za leto N prilagodi v skladu s členom 7. Za programe ali dejavnosti, pri katerih se uporablja mehanizem prilagoditve in mehanizem samodejnega popravka, se ustrezní operativni prispevek za leto N prilagodi v skladu s členom 7 in popravi v skladu s členom 8. Pristojbina za sodelovanje, plačana za leto N kot del finančnega prispevka za ustrezní program ali dejavnost Unije, se ne prilagodi ali popravi;
- (c) kadar se uporablja mehanizem prilagoditve, po letu, v katerem se ta sporazum preneha začasno uporabljati ali odpove, začetni operativni prispevki za ustrezní program ali dejavnost Unije, plačani za leta, v katerih se je ta sporazum uporabljal, prilagodijo v skladu s členom 7. V zvezi s programi ali dejavnostmi Unije, pri katerih se uporabljata mehanizem prilagoditve in mehanizem samodejnega popravka, se ti operativni prispevki prilagodijo v skladu s členom 7 in samodejno popravijo v skladu s členom 8.

7. Pogodbenici s skupnim soglasjem uredita morebitne druge posledice odpovedi ali prenehanja začasne uporabe tega sporazuma.

8. Ta sporazum se lahko spremeni samo pisno, s soglasjem obeh pogodbenic. Za začetek veljavnosti sprememb se uporablja postopek, ki se uporablja za začetek veljavnosti tega sporazuma, kot je določen v odstavku 1.
9. Protokoli so sestavni del tega sporazuma.
10. Ta sporazum je sestavljen v dveh izvodih v angleškem, bolgarskem, češkem, danskem, estonskem, finskem, francoskem, grškem, hrvaškem, italijanskem, irskem, latvijskem, litovskem, madžarskem, malteškem, nemškem, nizozemskem, poljskem, portugalskem, romunskem, slovaškem, slovenskem, španskem, švedskem in ferskem jeziku, pri čemer je vsako od teh besedil enako verodostojno.

За Европейския съюз
 Por la Unión Europea
 За Evropskou unii
 For Den Europæiske Union
 Für die Europäische Union
 Euroopa Liidu nimel
 Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
 For the European Union
 Pour l'Union européenne
 Thar ceann an Aontais Eorpaigh
 Za Evropsku uniju
 Per l'Unione europea
 Eiropas Savienības vārdā –
 Europos Sąjungos vardu
 Az Európai Unió részéről
 Għall-Unjoni Ewropea
 Voor de Europese Unie
 W imieniu Unii Europejskiej
 Pela União Europeia
 Pentru Uniunea Europeană
 Za Európsku úniu
 Za Evropsko unijo
 Euroopan unionin puolesta
 För Europeiska unionen
 Fyri Evropasamveldið

За правителството на Фарьорските острови
 Por el Gobierno de las Islas Feroe
 Za vládu Faerských ostrovů
 For Færøernes landsstyre
 Für die Regierung der Färøer
 Fäãri saarte valitsuse nimel
 Για την κυβέρνηση των Φερόων Νήσων
 For the Government of the Faroe Islands
 Pour le gouvernement des Îles Féroé
 Thar ceann Rialtas Oileáin Fharó
 Za Vladu Farskih Otoka
 Per il governo delle Isole Fær Øer
 Fëru Salu valdības vārdā —
 Farerų Salų Vyriausybės vardu
 A Ferøer szigetek kormányja részéről
 Għall-Gvern tal-Gżejjer Faeroe
 Voor de regering van de Faerøer
 W imieniu Rządu Wysp Owczych
 Pelo Governo das Ilhas Faroé
 Pentru Guvernul Insulelor Feroe
 Za vládu Faerských ostrovov
 Za vlado Ferskih otokov
 Färsaarten hallituxsen puolesta
 För Färöarnas regering
 Fyri Føroya landsstýri

PROTOKOL

o pridružitvi Ferskih otokov okvirnemu programu za raziskave in inovacije Obzorje Evropa (2021–2027)

Člen 1

Obseg pridružitve

1. Ferski otoki sodelujejo kot pridružena država in prispevajo k vsem delom okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa (v nadaljnjem besedilu: program Obzorje Evropa) iz člena 4 Uredbe (EU) 2021/695 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾, ki se izvaja s posebnim programom, vzpostavljenim s Sklepom Sveta (EU) 2021/764 ⁽²⁾, v najnovejših različah, ter s finančnim prispevkom Evropskemu inštitutu za inovacije in tehnologijo.
2. Uredba (EU) 2021/819 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽³⁾ ter Sklep (EU) 2021/820 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁴⁾, vsak v svoji najnovejši različici, se uporabljata za sodelovanje subjektov s Ferskih otokov v skupnostih znanja in inovacij.

Člen 2

Dodatni pogoji sodelovanja v programu Obzorje Evropa

1. Preden Evropska komisija odloči, ali so subjekti s Ferskih otokov upravičeni do sodelovanja v ukrepu, povezanem s strateškimi sredstvi, interesi, avtonomijo ali varnostjo Unije v skladu s členom 22(5) Uredbe (EU) 2021/695, lahko zahteva specifične informacije ali zagotovila, kot so:
 - (a) informacije o tem, ali je bil oziroma bo subjektom Unije omogočen vzajemni dostop do obstoječih in načrtovanih programov, projektov, ukrepov, dejavnosti Ferskih otokov ali njihovih delov, ki so enakovredni zadevnemu programu Obzorje Evropa;
 - (b) informacije o tem, ali imajo Ferski otoki vzpostavljen nacionalni mehanizem pregleda naložb, in zagotovila, da bodo pristojni organi Ferskih otokov poročali Evropski komisiji ter se z njo posvetovali o vseh morebitnih primerih, v katerih so se ob uporabi navedenega mehanizma seznanili z načrtovano tujo naložbo/prevzemom subjekta s Ferskih otokov, ki je prejel sredstva v okviru programa Obzorje Evropa za ukrepe, povezane s strateškimi sredstvi, interesi, avtonomijo ali varnostjo Unije, s strani subjekta, ki ima sedež ali ki je pod nadzorom zunaj Ferskih otokov, če Evropska komisija Ferskim otokom posreduje seznam zadevnih subjektov s Ferskih otokov po podpisu sporazumov o nepovratnih sredstvih z navedenimi subjekti, ter
 - (c) zagotovila, da za rezultate, tehnologije, storitve in proizvode, ki so jih subjekti s Ferskih otokov razvili v okviru zadevnih ukrepov, ne bodo veljale omejitve pri izvozu v države članice Unije v času trajanja ukrepa ter štiri leta po koncu ukrepa. Ferski otoki bodo vsako leto v času trajanja ukrepa in štiri leta po koncu ukrepa posredovali posodobljeni seznam subjektov, za katere veljajo nacionalne omejitve pri izvozu.
2. Subjekti s Ferskih otokov lahko sodelujejo v dejavnostih Skupnega raziskovalnega središča (JRC) pod pogoji, ki so enakovredni tistim, ki se uporabljajo za subjekte Unije, razen če so za zagotovitev skladnosti s področjem uporabe sodelovanja, ki izvira iz izvajanja odstavka 1, potrebne omejitve.
3. Kadar Unija izvaja program Obzorje Evropa z uporabo členov 185 in 187 Pogodbe o delovanju Evropske unije, lahko Ferski otoki in subjekti s Ferskih otokov sodelujejo v pravnih strukturah, vzpostavljenih v skladu s temi določbami, ob upoštevanju pravnih aktov Unije, ki so bili ali bodo sprejeti za vzpostavitev tovrstnih pravnih struktur.

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2021/695 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. aprila 2021 o vzpostavitvi okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa, določitev pravil za sodelovanje in razširjanje rezultatov ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1290/2013 in (EU) št. 1291/2013 (UL L 170, 12.5.2021, str. 1).

⁽²⁾ Sklep Sveta (EU) 2021/764 z dne 10. maja 2021 o vzpostavitvi Posebnega programa za izvajanje okvirnega programa za raziskave in inovacije Obzorje Evropa ter razveljavitvi Sklepa 2013/743/EU (UL L 167I, 12.5.2021, str. 1).

⁽³⁾ Uredba (EU) 2021/819 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2021 o Evropskem inštitutu za inovacije in tehnologijo (prenovitev) (UL L 189, 28.5.2021, str. 61).

⁽⁴⁾ Sklep (EU) 2021/820 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. maja 2021 o strateškem inovacijskem programu Evropskega inštituta za inovacije in tehnologijo (EIT) za obdobje 2021–2027: spodbujanje talentov in zmogljivosti Evrope za inovacije ter razveljavitvi Sklepa št. 1312/2013/EU (UL L 189, 28.5.2021, str. 91).

4. Pravice do zastopanja in sodelovanja Ferskih otokov v Odboru za evropski raziskovalni prostor in njegovih podskupinah so enake kot pravice, ki se uporabljajo za ustrezno kategorijo pridruženih držav v skladu z veljavnimi pravili in postopki.
5. Predstavniki Ferskih otokov imajo pravico sodelovati v svetu guvernerjev JRC kot opazovalci brez glasovalne pravice. Pod tem pogojem za tako sodelovanje veljajo ista pravila in postopki kot tisti, ki se uporabljajo za predstavnike držav članic Unije, vključno s pravico do besede ter postopki za sprejem informacij in dokumentacije v zvezi s točko, ki zadeva Ferske otoke.
6. Ferski otoki lahko sodelujejo v Konzorciju evropske raziskovalne infrastrukture (ERIC) v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 723/2009 ⁽⁵⁾ v najnovejši različici ter pravnim aktom o ustanovitvi ERIC.
7. Pogodbenci si v okviru veljavnih določb po najboljših močeh prizadevata, da bi olajšali prosto gibanje in bivanje oseb, ki sodelujejo pri dejavnostih, zajetih v tem protokolu, ter čezmejni pretok blaga in storitev, namenjenih za uporabo pri takih dejavnostih.
8. Ferski otoki sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotavljanje, da so blago in storitve, kupljeni na Ferskih otokih ali uvoženi na Ferske otoke ter delno ali v celoti financirani v skladu s sporazumi o nepovratnih sredstvih in/ali pogodbami, sklenjenimi za uresničevanje dejavnosti v skladu s tem protokolom, oproščeni carinskih dajatev, uvoznih dajatev in drugih davčnih dajatev, vključno z DDV, ki se uporabljajo na Ferskih otokih.

Člen 3

Vzajemnost

Pravni subjekti s sedežem v Uniji lahko sodelujejo v programih, projektih, ukrepih ali dejavnostih Ferskih otokov oziroma njihovih delih, ki so enakovredni programu Obzorje Evropa, v skladu z zakoni in predpisi Ferskih otokov, ki se uporabljajo.

Priloga II k temu protokolu vsebuje neizčrpan seznam enakovrednih programov, projektov, ukrepov ali dejavnosti Ferskih otokov oziroma njihovih delov.

Za financiranje pravnih subjektov s sedežem v Uniji, ki ga izvajajo Ferski otoki, se uporabljajo zakoni in predpisi Ferskih otokov, ki urejajo izvajanje raziskovalnih in inovacijskih programov, projektov, ukrepov ali dejavnosti oziroma njihovih delov. Kadar financiranje ni zagotovljeno, lahko pravni subjekti s sedežem v Uniji sodelujejo z lastnimi sredstvi.

Člen 4

Odperta znanost

Pogodbenci v svojih programih, projektih, ukrepih ali dejavnostih oziroma njihovih delih vzajemno podpirata in spodbujata prakse odprte znanosti v skladu s pravili programa Obzorje Evropa ter zakoni in predpisi Ferskih otokov, ki se uporabljajo.

Člen 5

Podrobna pravila o finančnem prispevku, mehanizmu prilagoditve in mehanizmu samodejnega popravka

1. V zvezi z operativnim prispevkom Ferskih otokov za program Obzorje Evropa se uporabljata mehanizem prilagoditve in mehanizem samodejnega popravka.
2. Mehanizem samodejnega popravka temelji na delovanju Ferskih otokov in subjektov s Ferskih otokov v delih programa Obzorje Evropa, ki se izvajajo s konkurenčnimi nepovratnimi sredstvi.
3. Podrobna pravila za uporabo mehanizma samodejnega popravka so navedena v Prilogi I k temu protokolu.

⁽⁵⁾ Uredba Sveta (ES) št. 723/2009 z dne 25. junija 2009 o pravnem okviru Skupnosti za Konzorcij evropske raziskovalne infrastrukture (ERIC) (UL L 206, 8.8.2009, str. 1).

*Člen 6***Končne določbe**

1. Protokol ostane v veljavi toliko časa, kot je potrebno za dokončanje vseh projektov, ukrepov, dejavnosti oziroma njihovih delov, ki se financirajo iz programa Obzorje Evropa, vseh ukrepov, ki so potrebni za zaščito finančnih interesov Unije, in izpolnitev vseh finančnih obveznosti, ki izhajajo iz izvajanja tega protokola med pogodbenicama.
2. Prilogi k temu protokolu sta sestavni del Protokola.

Priloga I: Pravilnik o finančnem prispevku Ferskih otokov k programu Obzorje Evropa (2021–2027)

Priloga II: Seznam enakovrednih programov, projektov, ukrepov ali dejavnosti Ferskih otokov oziroma njihovih delov

PRILOGA I

Pravilnik o finančnem prispevku Ferskih otokov k programu Obzorje Evropa (2021–2027)**I. Izračun finančnega prispevka Ferskih otokov**

1. Finančni prispevek Ferskih otokov k programu Obzorje Evropa se določi na letni osnovi sorazmerno z zneskom, ki je vsako leto na voljo v proračunu Unije za odobritve za prevzem obveznosti, ki so potrebne za upravljanje, izvajanje in delovanje programa Obzorje Evropa, povečane v skladu s členom 6(5) tega sporazuma, in dodatno k temu znesku.
2. Pristojbina za sodelovanje Ferskih otokov se določi in postopoma uvede v skladu s členom 6(4) in (8) tega sporazuma.
3. V skladu s členom 6(6) tega sporazuma se začetni operativni prispevek, ki ga plačajo Ferski otoki za svoje sodelovanje v programu Obzorje Evropa, izračuna za zadevna proračunska leta s prilagoditvijo razdelitvenega ključa za prispevke.

Prilagoditev razdelitvenega ključa za prispevke je naslednja:

prilagojeni razdelitveni ključ za prispevke = razdelitveni ključ za prispevke × koeficient

Koeficient, uporabljen za zgornji izračun za prilagoditev razdelitvenega ključa za prispevke, je 0,4.

4. Operativni prispevek Ferskih otokov k programu Obzorje Evropa se prilagodi v skladu s pravili iz člena 7 tega sporazuma.

II. Samodejni popravek operativnega prispevka Ferskih otokov

1. Za izračun samodejnega popravka iz člena 8 tega sporazuma in člena 5 tega protokola se uporabljajo naslednje podrobne ureditve:
 - (a) „konkurenčna nepovratna sredstva“ pomenijo nepovratna sredstva, dodeljena na podlagi razpisov za zbiranje predlogov, pri katerih je mogoče v času izračuna samodejnega popravka ugotoviti, kdo so končni upravičenci. Izključena je finančna podpora tretjim osebam iz člena 204 finančne uredbe;
 - (b) kadar je pravna obveznost podpisana s konzorcijem, so zneski, ki se uporabijo za določitev začetnih zneskov pravnih obveznosti, kumulativni zneski, dodeljeni upravičencem, ki so subjekti s Ferskih otokov, v skladu z okvirno razčlenitvijo proračuna iz sporazuma o nepovratnih sredstvih;

- (c) vsi zneski pravnih obveznosti, ki ustrezajo konkurenčnim nepovratnim sredstvom, se določijo z uporabo elektronskega sistema Evropske komisije eCorda in se pridobijo drugo sredo v februarju leta N + 2;
- (d) „neintervencijski stroški“ pomenijo stroške programa, ki niso konkurenčna nepovratna sredstva, vključno z odhodki za podporo, administracijo za posamezne programe in drugimi ukrepi ⁽¹⁾;
- (e) zneski, dodeljeni mednarodnim organizacijam kot pravnim subjektom, ki so končni upravičenci ⁽²⁾, se štejejo za neintervencijske stroške.

2. Mehanizem se uporablja po naslednjem postopku:

- (a) samodejni popravki za leto N, povezani z izvrševanjem odobritev za prevzem obveznosti za leto N, povečanih v skladu s členom 6(5) tega sporazuma, se uporabijo na podlagi podatkov za leto N in leto N + 1 iz sistema eCorda iz , točke (c), odstavek 1, oddelek II te priloge v letu N + 2 po tem, ko se za prispevek Ferskih otokov k programu Obzorje Evropa uporabijo morebitne prilagoditve v skladu s členom 7 tega sporazuma. Upoštevani znesek je znesek konkurenčnih nepovratnih sredstev, za katerega so v času izračuna popravka na voljo podatki;
- (b) znesek samodejnega popravka za leto N se bo od leta N + 2 do leta 2029 izračunaval z upoštevanjem razlike med:
 - (i) skupnim zneskom konkurenčnih nepovratnih sredstev, dodeljenih Ferskim otokom ali subjektom s Ferskih otokov, kot prevzetih obveznosti za proračunske odobritve za leto N, ter
 - (ii) zneskom prilagojenega operativnega prispevka Ferskih otokov za leto N, pomnoženega s količnikom med:
 - A. zneskom konkurenčnih nepovratnih sredstev, prevzetih za odobritve za prevzem obveznosti za leto N, povečane v skladu s členom 6(5) tega sporazuma, in
 - B. skupnim zneskom vseh odobrenih odobritev za prevzem proračunskih obveznosti za leto N, vključno z neintervencijskimi stroški.

III. Plačilo finančnega prispevka Ferskih otokov, plačilo prilagoditev operativnega prispevka Ferskih otokov in plačilo samodejnega popravka, ki se uporablja za operativni prispevek Ferskih otokov

- 1. Evropska komisija Ferskim otokom čim prej in najpozneje ob izdaji prvega zahtevka za plačilo sredstev v proračunskem letu sporoči naslednje informacije:
 - (a) zneske odobritev za prevzem obveznosti v dokončno sprejetem proračunu Unije za zadevno leto za proračunske vrstice, ki zajemajo sodelovanje Ferskih otokov v programu Obzorje Evropa, ki so, če je ustrezno, povečane v skladu s členom 6(5) tega sporazuma;
 - (b) znesek pristojbine za sodelovanje iz člena 6(8) tega sporazuma;
 - (c) od leta N + 1 izvajanja programa Obzorje Evropa izvajanje odobritev za prevzem obveznosti za proračunsko leto N, povečanih v skladu s členom 6(5) tega sporazuma, ter stopnjo sprostitev obveznosti;

⁽¹⁾ Drugi ukrepi vključujejo zlasti javna naročila, nagrade, finančne instrumente, neposredne ukrepe JRC, članarine (Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD), Evropska agencija za koordinacijo raziskav (Eureka), Mednarodno partnerstvo za sodelovanje na področju energetske učinkovitosti (IPEEC), Mednarodna agencija za energijo (IEA) itd.), strokovnjake (ocenjevalce, spremljanje projektov) itd.

⁽²⁾ Zneski dodeljeni Mednarodnim organizacijam se štejejo za neintervencijske stroške samo, če so te organizacije končni upravičenci. To ne velja, če je mednarodna organizacija koordinator projekta (ki razdeljuje finančna sredstva drugim koordinatorjem).

(d) za del programa Obzorje Evropa, kjer so te informacije potrebne za izračun samodejnega popravka, stopnjo prevzetih obveznosti v korist subjektov s Ferskih otokov, razčlenjeno glede na ustrezno leto proračunskih odobritev, in s tem povezano skupno stopnjo obveznosti.

Evropska komisija na podlagi predloga proračuna čim prej in najpozneje do 1. septembra proračunskega leta predloži oceno informacij iz točk (a) in (b) za naslednje leto.

2. Evropska komisija Ferskim otokom najpozneje aprila in junija v vsakem proračunskem letu izda zahtevek za plačilo sredstev, ki ustreza prispevku Ferskih otokov na podlagi tega protokola.

V vsakem zahtevku za plačilo sredstev je določeno plačilo šestih dvanajstin prispevka Ferskih otokov najpozneje v 30 dneh od datuma izdaje zahtevka za plačilo sredstev.

Evropska komisija v prvem letu izvajanja tega protokola izda le en zahtevek za plačilo sredstev, in sicer v 60 dneh od podpisa tega sporazuma.

3. Vsako leto od leta 2023 zahtevki za plačilo sredstev odražajo tudi znesek samodejnega popravka, ki se uporablja za operativni prispevek, plačan za leto $N - 2$.

Zahtevek za plačilo sredstev, ki je izdan najpozneje aprila, lahko vključuje tudi prilagoditve finančnega prispevka, ki ga Ferski otoki plačajo za izvajanje, upravljanje in delovanje prejšnjih okvirnih programov za raziskave in inovacije, v katerih so sodelovali Ferski otoki.

Znesek, ki izhaja iz samodejnega popravka, uporabljenega za operativne prispevke, ki so jih Ferski otoki plačali v letih 2026 in 2027, ali iz prilagoditev v skladu s členom 7(8) tega sporazuma, bodo Ferski otoki prejeli ali plačali za vsako od proračunskih let 2028, 2029 in 2030.

4. Ferski otoki svoje finančne prispevke v okviru tega protokola plačajo v skladu z oddelkom III te priloge. Če Ferski otoki dolgovanega zneska ne plačajo do datuma zapadlosti, Evropska komisija pošlje uradni opomin.

Ferski otoki za vsako zamudo pri plačilu finančnega prispevka plačajo zamudne obresti od zneska, ki ga dolgujejo na datum zapadlosti.

Obrestna mera za zneske terjatev, ki niso plačani v določenem roku, je obrestna mera, ki jo uporablja Evropska centralna banka v svojih operacijah glavnega refinanciranja, kot je objavljena v seriji C *Uradnega lista Evropske unije* in ki velja na prvi koledarski dan v mesecu datuma zapadlosti, povečana za eno in pol odstotne točke.

—

*PRILOGA II***Seznam enakovrednih programov, projektov, ukrepov ali dejavnosti Ferskih otokov oziroma njihovih delov**

Spodnji seznam je neizčrpni seznam programov, projektov, ukrepov, dejavnosti Ferskih otokov ali njihovih delov, ki so enakovredni programu Obzorje Evropa:

- Fundacija Ferskih otokov za raziskave;
 - Fundacija Ferskih otokov za raziskave na področju ribištva.
-